

MEJA - Na 2. strani
Salvinijeve namere ni mogoče preprečiti
 Odziv Ljubljane na besede o tehničnih ovirah

DEVIN - Na 5. strani
Zaščititi naravo in razvijati kmetijstvo
 Posvet Kmečke zveze o vlogi ozemlja

GORICA - Na 14. strani
»Plan b« za letališče ali likvidacija družbe?
 Sprejeli bilanco družbe Duca D'Aosta

GORICA - Razstava
Intimna očarljivost predmetov

FJK - Gospodarska ocena predsednika SDGZ Roberta Frandoliča

Benečija in Gorica usihata

TRŽAŠKA - Obisk mladih Slovencev
Maturantje iz Argentine iz ene v drugo domovino

TRST - Predsednik Slovenskega deželnega gospodarskega združenja (SDGZ) Robert Frandolič je pred ponedeljkovim občnim zborom organizacije ocenil, da se slovenska podjetja v Italiji počasi vendarle ozirajo proti novim tržiščem, zlasti proti Avstriji in Bavarski. A v Furlaniji Julijski krajini razvojne priložnosti nudi le Trst, čeprav je besed bistveno več od dejanj. Beneška Slovenija in Gorica pa sta po Frandoličevi oceni huda gospodarska bolnika. Zanju bi bilo treba kar najhitreje ukrepati, pri čemer nosi največjo odgovornost Dežela Furlanija Julijska krajina. V Gorici pravega podjetništva ni, v Benečiji pa se nikakor ne more razviti, dokler ne bo naložb v infrastrukturo.

Frandolič je edini kandidat za vodenje SDGZ, ki ohranja približno 600 članic. Komitentov hčerinskega podjetja Servis pa je okrog 1.200.

Na 3. strani

FJK - Sklep vlade
Porazdelili sredstva za Slovence

TRST - Dežela FJK je sprejela sklep o razporeditvi 6,5 milijona evrov za osrednje slovenske organizacije v Italiji za delovanje v letošnjem letu. Največ sredstev je dežela namenila časopisom in založbam, ostalo pa predvsem kulturnim, raziskovalnim in športnim organizacijam. Razmerja pri porazdelitvi sredstev, ki izhajajo iz državnega zaščitnega zakona, so v glavnem primerljiva s tistimi lanskega leta.

Na 3. strani

GORIŠKA - Podatki zveze Fiaip
Nepremičninski trg kaže znake okrevanja

JAPONSKA - Prvi dan vrha G20
Otoplitev odnosov, toda tudi podnebja

OSAKA - Dvodnevni vrh skupine gospodarsko najpomembnejših držav G20, ki se je včeraj začel v japonski Osaki, so zaznamovala številna dvostranska srečanja voditeljev. Več jih je imel tudi predsednik ZDA Donald Trump, ki je po ostri retoriki do drugih držav v minulih dneh nekoliko umiril ton. V ospredju razprav so bila različna gledanja glede podnebnih sprememb, srečanje pa je bilo tudi v znamenju otoplitev odnosov med ameriškim in ruskim predsednikom. Veliko pričakovanje vlada za današnje srečanje med Trumpom in kitajskim predsednikom Xi Jinpingom v upanju, da dosežeta kakšen dogovor glede medsebojne trgovine.

Na 2. strani

MILAN - Na festivalu Milaneseana
Moda in umetnost združili obe Gorici

GORICA - »Iz srca hvala«. Te so bile edine besede, ki jih je bilo slišati iz ust Sergija Scabarja, ronškega fotografa, čigar prvo antološko razstavo *Sergio Scabar - Oscura Camera 1969-2018*, so v četrtek odprli v gorški palači Attems. Redkobesedni Scabar se veliko raje izraža preko svojih posnetkov. Obsežna razstava, delo kustosa Pokrajinskih muzejev v Gorici Saše Quinzina in fotografa Guida Cecereja, obiskovalca popelje v čaroben svet Scabarjevih v glavnem črno-belih posnetkov.

Na 16. strani

Partner streljal na bivšo slogašico

Na 6. strani

Sodstvo preiskuje profesorico Sisse

Na 6. strani

Plakat Jana Sedmaka na festivalu v Cortini

Na 12. strani

V Trziču sum smrti zaradi meningitisa

Na 15. strani

Silva Meulia o vzponu ženskega nogometa

Na 20. strani

13. Zamejski festival amaterskih dramskih skupin

Danes, 29. junija 2019

20.00 Srednješolska dramska skupina Breg (SKD France Prešeren) **ODVRATNE RIME**

21.00 Dramska skupina Štandraž **BOSA V PARKU**

GORICA - V palači Attems odprli razstavo Sergia Scabarja

Čarobnost vsakdanjega

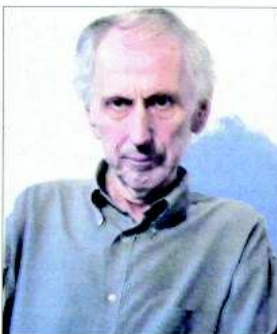
»Iz srca hvala«. Te so bile edine besede, ki jih je bilo slišati iz ust Sergia Scabarja, romskega fotografa, čigar prvo antološko razstavo, *Sergio Scabar - Oscura Camera 1969-2018*, so v četrtek odprli v goriški palači Attems. Redkobesedni Scabar se veliko raje izraža preko svojih posnetkov. Obsežna razstava, delo kustosa Pokrajinskih muzejev v Gorici Saše Quinzija in fotografa Guida Cecereja, obiskovalca popelje v čaroben svet Scabarjevih v glavnem črno-belih posnetkov.

Odprija se je udeležilo veliko Goričanov, ljubiteljev umetnosti, fotografov in drugih. Navzoče so nagovorili Quinzi, Cecere, direktorica deželne ustanove Erpac Anna Del Bianco in umetnostna zgodovinarica in profesorica na akademiji lepih umetnosti Biera v Milanu, Angela Madesani. »Da nek predmet postane zanimiv, ga moramo opazovati dalj časa,« je bilo med drugim slišati na predstavitvi. Scabarjevi posnetki nas vabijo, naj »občudujemo to, kar je majhno, kar pride v našo intimnost«, saj njegovo delo »pride do bistva stvari«. Za celotno postavitev je »ljubeče« poskrbel sam Scabar. V atriju palače Attems je tako na enem zidu zbral serijo posnetkov točno določenega dne in ure, ko je fotografiral življenje v Ulici Madonnina v Trstu: vsaka fotografija je zakrta s kosom črnega blaga. Gledalec se tako postopoma »sprehaja« po ulici, skoraj vsak meter je ujet v posamezno fotografijo, sekvenci postavitev pa deluje filmsko. Podobno, a brez črnega blaga, je Scabar postavil eno ob drugi fotografije reklamnih plakatov,

trgovin, uličnega vrveža, ki današnjemu gledalcu zarišejo nekdanji mestni utrip v Trstu. Razstava se nato razprošča v več dvoranah, kjer sledimo Scabarjevemu umetniškemu razvoju. Po začetnih reportažnih delih je le v prvem delu še videti človeško figuro (presunljiva je serija posnetkov po tri fotografije obraza, po katerih fizično poseže vedno bolj; na prvi izreže tri luknje, na drugi šest, na zadnji obraza ni več videti ...), potem pa ta naenkrat izgine. Na njenem mestu se Scabar ukvarja s predmeti in naravo. Na enem izmed zidov je obešena serija etuijev za CD plošče, v katerih je avtor posnetke obogatil z najrazličnejšimi predmeti in izvirnimi kombinacijami. Rezultat je neke vrste »zid z verskimi relikvijami,« je Cecere nazorno opisal stvaritev. Sledi »temne sobe«, v katerih se oko počasi navaja na pomanjkanje luči, tako pa vedno bolj pridejo na dan predmeti od čarobnih posnetkov dreves do tihožitja s knjigami in raznimi vsakdanjimi predmeti, do neverjetnih posnetkov umazanih krp. S povedno močjo se gledalca dotakne tudi serija o hrani: česen, čebula, krompir, paradiznik. Vsakdanjost, ki se s Scabarjevimi poseganjem prelevi v magičnost. Pozornost si zaslužijo tudi okvirji: v drugem obdobju svojega delovanja se je Scabar začel posvečati tudi njihovim izdelavi. Posnetki torej vzpostavijo nek odnos z okvirjem, saj je umetniku do tega, da njegovo delo vidimo tako, kot si ga je on sam zamislil. Razvidna je njegova ljubezen do materialov, do otipljivega.

Sergio Scabar (spodaj levo), serija fotografij iz Ulice Madonnina (desno), publika na odprtju

BUMBACA

Razstava je opremljena z obsežnim katalogom, s katerim želijo »podaljšati razstavo«, saj ga bodo predstavili na raznih mednarodnih razpisih, je napovedal Quinzi. Razstava bo na ogled do 13. oktobra, od torika do nedelje od 10. do 18. ure. Ob četrtrkih bo ob 18. uri brezplačen voden ogled. (cost)

GORICA - Darinka Kozinc na kavi s knjigo S krpankami obogatila mozaik čezmejnosti

Nov dragocen kamenček v mozaiku čezmejnosti. Darinka Kozinc, že šolska ravnateljica, novogoriška mestna svetnica in predsednica solkanske krajevne skupnosti, je zbrala že in še ne objavljena kratka

Darinka Kozinc

BUMBACA

tekstil, kavo, vodovodne pipe, kuhinjski pribor, najlon nogavice; zato pa so morale ponujati znancem in tudi neznanim ljudem zganje, meso, cigarete, gobe, češnje ... Zaradi takšnega ilegalnega prenašanja je besedila ter našla v ljubljanski založbi Jutro prijazno oporo pri objavi knjige *Krpanke - ob-robne slike*. Knjigo so predstavili v Katoliški knjigarni v Gorici ob skodelici kave. V dvajsetih prispevkih so prikazane izkušnje, zajete iz vseh vetrov življenja primorskih žena in deklet v obdobju težavnih gospodarskih okoliščin in mednarodnih napetosti, ki so trajale kar nekaj let po zaključku druge svetovne vojne, a ne kjerkoli na Slovenskem, temveč ob meji z Italijo, kjer je poseljena krajina ostala brez mestnega središča, predvsem brez njegovih terciarnih storitev, ki so bile in so potrebne za življenje vsake družinske celice.

Prav ženske vseh starosti od deklet do starih mater so se nekaj let po razmejitvi leta 1947 zagrizle v oskrbovanje družinskih potreb s prodajo v Gorici omejenih količin kmetijskih proizvodov: živil, likerjev, cigaret, ki so bili v Jugoslaviji cenejši, ter nakupovanjem drobnih hišnih predmetov, ki jih jugoslovanska proizvodnja, umerjena v težko industrijo, ni nudila v široko potrošnjo. Leta 1952 so politične oblasti na obeh straneh nekoliko popustile nadzor nad prehajanjem, a ostale so prepovedi carinskega značaja. Italija in Jugoslavija sta vsaka po svoje ščitili lastno gospodarstvo: Italija tobak, žgane pijače, bencin in živilsko industrijo, Jugoslavija tehnični material, tekstil, kavo, ki je ni imela in je zato poskušala zajeziti iznos valute.

Prebivalstvo je iskalo vse mogoče načine, da je le »prethitapilo«, kar si je zazelelo ali potrebovalo. Na jugoslovanski strani so prednjačile prav ženske, ki so tudi za ceno drobnih ponižanj v obliki podrobnih pregledov, tudi na telesu, iz Italije »na šverc« prenašale

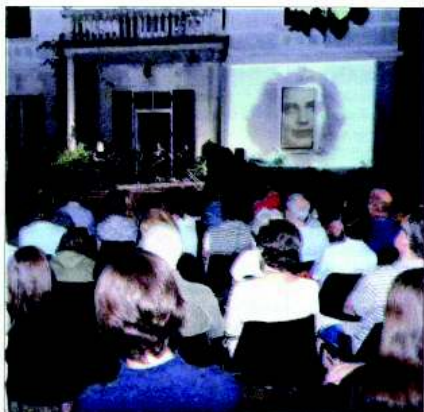
avtorici kaplna misel, povezana s slovensko tihotapsko mitologijo: Martin Krpan z Vrha pri sv. Trojici je tihotapl prepovedano sol, ženske ob meji pa vse zgoraj opisano. Zato kar »krpanke!« Zato tudi tak naslov knjige. Tudi posamezna pričevanja ali domišljajske pripovedi nosijo značilne naslove: Kšeftarica, Slike ob meji, Ko si ti bežala, Kotola (krilo), Talko Borotalko (smukec) ...

Z avtorico in predstavnikom založbe je na predstavitvi prišla tudi krajanja iz Mirna: Cirila Pregelj je v otroštvu neposredno ali preko sorodnikov dobora spoznala dinamiko prehodov meje, pregledov dokumentov in prtijega, drobnih in večjih ukan in tudi vzdusje, ki je obkrožalo ljudi tik mejnega pasu, koder so krožile tudi vojaške patrolje in je včasih odjeknil strel. Desetini poslušalcem je natresla svoje spomine in posređovala številne druge svojih sosedov in sorodnikov. Prisotni so prispevali svoje, izvirne že zaradi tega, ker smo na tej strani meje doživljali zrcalno podobno, a ne enake napetosti. Ocenjeno je bilo, da je potrebno obrahitati folkloro in resnobnost nekdanjih obmejnih in mejnih okoliščin, ki so bile edinstvene v Evropi. »Krpanke so vztrajale na svoji poti dan za dnem, v vetru in burji, v dežju in soncu, s kolesom in torbami 'na balanci', mirno zrlle cariniku v obraz, razpirale torbe ... Stegovale so roke in ponujale blago 'šioram', ki so svoje občutljive nosove približale h kosu masla ... je Kozinceva prebrala v knjigi. Zbiratelj in urednik skoraj tridesetih utrinkov o meji, ki so izšli leta 2007, pričevanje tedanje mlade generacije, ki je še uspevala uporabljati trijezične prepustnice, je ob tej priložnosti spomnil na njen naslov: *Kdaj, če ne zdaj?* (ar)

GORICA - V vili de Nordis zadnji koncert v ciklu letošnjih Snovanj

Liduška spet ... doma

Na večeru s izvirnim scenarijem nastopali glasbeniki, otroški zbor in recitatorja

Z dobro obiskanega večera na Solkanskem polju

BUMBACA

Življenje grofice Liduške de Nordis, ki je živila v prepleti vili na Solkanskem polju, bi lahko postala predloga za uspešen hollywoodski film. Nekoliko bolj skromno, a uspešno, je njena zgodba postala osnova za oblikovanje zadnjega kulturnega dogodka v ciklu Snovanj, ki ga prireja Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel. Ravnateljico centra Alessandro Schettino je zgodba zanimala: v podrobosti jo je raziskala in se ji posvetila, tako da je Liduška zgodba v petek, 21. junija, naposled zaživela.

Hčerka plemenite Lidie de Nordis in bohemskega častnika Ferdinanda Hornika je otroštvo, nato pa poletja preživljala v vili de Nordis. Svoje življenje si je ustvarila v Keniji. Bila je svetovljanka in spretna v socialnih, političnih krogih. Dosegla je, da se je po drugi svetovni vojni meja med Italijo in Ju-

goslavijo na njenem posestvu nekoliko premaknila in njena vila, ki jo je meja delila na pol, je tako v celoti pristala na italijanskem ozemlju. Njen goriški dom je upravljal Romano Facca, ki je ob groficih smrti, na svoje veliko začudenje, vilo tudi podedoval.

Pod jasnim zvezdnatim nebom in v svežem vetru, ki je vlekel od Soče navgor, se je odvijal skrbno izdelan scenarij, h kateremu so širokosrčno pristopili tudi lastnik in njegova družina. Kot prava gostiteljica je vse obiskovalce v slovensčini in italijansčini pozdravila Faccova hčerka Chiara. Zgodba Liduške de Nordis se je spletala med povezovalcem, Luco Sciscijem, ki je predstavljal posamezne postojanke v njenem življenju, in občutki ter mislimi grofice, ki jih je podajala Metka Sulič. V odnosu do vsebine se je oglašala premišljeno izbrana

glasba, ki so jo izvajali godalni kvartet, v sestavi violinistk Mojce Kržišnik in Mojce Batič, violiste Daniele Bon in violončeliste Polone Soban. Otroški pevski zbor Emil Komel, ki je predstavljal solkanske otroke, ki so se igrali v vedno odprtem parku pred vilo, je pod vodstvom Alesandre Schettino in s klavirsko spremljavo Elisabette Cavaleri zapel pesmico *Potok je stekel senčno obleko*. Violinistka Sara Gorkič in Riccardo Conte, kitarista Jure Ipavec in Martina Gereon ter harmonikar Rok Šuligoj pa so z glasbo podudarjali posamezne dogodke iz življenja grofice. Dogajanje so spremljali fotografske impresije, za videoprojekcijo je poskrbel Massimiliano Stabile, besedila pa je pripravila Anna Cecchini. Romano Facca pa je v kratkem intervjuju predstavil svoje doživljanje in spomine na nekdanjo delodajalko in prijateljico.